

A vártnál korábban, október helyett nyár végén, ősz legelején írhatják ki az új pályázatokat. „Ez első lépésben a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Programot érintheti” – mondta a Napi Gazdaságnak Rákossy Balázs, a Nemzetgazdasági Minisztérium európai uniós források felhasználásáért felelős államtitkára.

Az operatív programok jóváhagyását követően október 15-e volt eddig a céldátum a 2014–2020-as európai uniós pályázatok kiírására. Várható csúszás?

A fejlesztéspolitika irányvonalait meghatározó partnerségi megállapodást márciusban, a konkrét operatív programokat pedig júniusban nyújtotta be a kormány Brüsszelnek. Folyamatosan tárgyal egymással az Európai Bizottság és Magyarország, ebben az időszakban mindkét félnek van lehetősége módosítani a dokumentumokon. Arra számítunk, hogy október előtt, már a nyár végén, az ősz elején kiírhatunk új gazdaságfejlesztési pályázatokat. Első lépésben ez a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programot (GINOP) érintheti. Ezek elsősorban kisebb forrásigénnyel bíró beruházások. Ebből következik, hogy ezek a pályázatok főként a mikro-, kis- és középvállalkozások fejlesztésére, illetve a foglalkoztatás bővítésére irányulnak.

A már említett GINOP-on kívül a Nemzetgazdasági Minisztérium hatáskörébe tartozik a Területfejlesztési Operatív Program (TOP) és a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP). Milyen fontos változásokra számíthatnak az érintett területek pályázói az új ciklusban?

A legjelentősebb változás, hogy a rendelkezésre álló 7480 milliárd forint uniós forrás több mint 60 százalékát közvetlenül gazdaságfejlesztésre fordítjuk, míg a 2007–2013-as időszakban erre csupán 16 százalék jutott. Ehhez a GINOP mintegy 2720, a TOP 1160, a VEKOP pedig 270 milliárddal járul hozzá. A források átcsoportosítása lehetőség, kedvező hatásai érezhetőek lesznek a gazdaságban, mindez pedig értelemszerűen az ország versenyképességét javítja. Nemcsak régiós szinten mozdíthatja elő a vezető szerep betöltését, hanem a nyugat-európai országokkal szembeni felzárkózást is meggyorsíthatja.

A korábbi kormányzati kommunikáció szerint oldódhat az ország centralizáltsága, több nagyberuházást Budapest helyett inkább vidéken valósítanak meg, ezzel megerősítve egy-egy "fellegvárat". Áll még ez a terv?

A főváros fejlesztését fontosnak tartom, ám objektív brüsszeli kritériumok árnyalják a képet: jó hír, hogy a közép-magyarországi régió az uniós átlag fejlettségének 90 százalékát meghaladó szinten áll, emiatt azonban az ide irányuló további EU-források korlátozottak. Terveink szerint az összes uniós fejlesztési forrás több mint 15 százalékát kitevő TOP a vidék épülését, szépülését segíti elő.

Mit jelent a gyakorlatban a szakmai fórumokon is gyakran emlegetett, de még mindig nehezen értelmezhető, körvonalazható Integrált Területi Beruházás (ITI)?

Ez az Európai Bizottság által létrehozott új fejlesztési eszköz. A lényege, hogy egy adott térség fejlesztése érdekében a különféle alapok, programok fejlesztési irányait össze lehet hangolni. Az ITI a helyi önkormányzatok, megyei jogú városok számára biztosít véleményezési lehetőséget azzal, hogy összehangol több beruházást. Fontosnak tartom azonban, hogy nem az ITI az egyetlen eszköz, amellyel az európai uniós fejlesztési forrásokat a helyi, integrált fejlesztési programokhoz lehet rendelni. Jelenleg is zajlanak a Bizottsággal egyeztetések arról, hogy kijelölje a leghatékonyabb intézményrendszerét ahhoz az együttműködéshez, amelynek keretében a helyi szereplők és döntéshozók közreműködése a leghatékonyabban biztosítható.

A Miniszterelnökség előrebocsátotta: a 2014–2020-as ciklusban az uniós pályázatok átlagos életciklusa az eddigi 600–700 naphoz képest legfeljebb 300 nap lesz Magyarországon. Mi teszi lehetővé, hogy fele idő alatt pénzhez juthassanak a cégek?

Az előző, 2007–2013 közötti programozási időszak – ez ügyben – sok rossz tapasztalatot mutatott, ezért döntött úgy 2012-ben a kabinet, hogy a meglévő intézményrendszert átalakítja, és központi irányítású, dekoncentrált forráskezelő struktúrát dolgoz ki. Az előző érának több hibája volt: a túlszabályozott eljárások, a lassú kifizetések, ami a legrosszabb kombináció. A Miniszterelnökség tavaly nyáron átvette a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) felügyeletét, idén januárban pedig az irányító hatóságok az egyes minisztériumokhoz kerültek, és április közepéig a négy közreműködő szervezet feladatkörének átadása-átvétele is lezárult. Így egy egyszerűbb, gyorsabb, átláthatóbb intézményrendszer állt fel, amelyhez pályázóbarát eljárásrendeket alakítunk ki. Kiterjesztjük az elektronikus ügyintézést és egy olyan rendszert állítunk fel, amelyben a támogatás megítélése az előzetesen meghatározott objektív feltételek

teljesülése esetében automatikus lesz.

Az ágazati közreműködő szervezetek közül éppen a legnagyobb, a Magyar Gazdaságfejlesztési Központ (MAG) Zrt. került az NGM-hez. Információink szerint mind a 912 szakember ajánlatot kapott, amit viszont többen visszautasítottak, így távoztak. Vannak köztük közép- és felső vezetők is?

Vannak, de nem látok ebben semmi rendkívülit, hiszen minden ilyen mértékű szerkezeti átalakítást követ egyfajta természetes fluktuáció. A munkaerő mozgása jóval 10 százalék alatti volt, jelenleg mindössze ötven munkakör vár még betöltésre. Rövidesen teljessé válik a szakembergárda.

Sokan fenntartásokkal fogadják az állami pályázatírás tervét. Mi szól mellette?

Az egyszerűbb eljárásrendek bevezetése lehetővé teszi a pályázók számára, hogy maguk is képesek legyenek saját pályázataik benyújtására. Célunk az, hogy a pályázónak ne legyen szüksége pályázatíró cég közreműködésére. A 2007–2013-as időszak tanulsága, hogy a rendelkezésre álló 8200 milliárd forint támogatás legalább 15 százaléka olyan pályázatírók, projektmenedzserek, jogi, közbeszerzési vagy éppen kommunikációs tanácsadók zsebébe került, akiknek a szolgáltatásai közvetlenül nem is kapcsolódtak az adott beruházáshoz. Ez több mint 1200 milliárd forint. Az új rendszerben bárki önállóan kezelheti a pályázatát, abban az esetben, ha elakadna, a Széchenyi Programirodához fordulhat ingyenes segítségért. Ez alapján az új pályázati rendszerben egy 10 millió forintos pályázatnál akár 1,5 milliót is megspórolhat a járulékos költségeken.

Az új ciklus legfőbb nyertese a kkv-szektor lehet, nem félő, hogy a kevesebb kedvezményben részesülő nagyvállalatok kevesebbet fektetnek be vagy teljesen elfordulnak Magyarországtól?

A kutatás-fejlesztés, illetve az innováció iránya őket is célozza, e téren 700 milliárd forintot meghaladó keretösszegekről beszélhetünk. Ezt fontos eszköznek tekintjük annak érdekében, hogy ez a vállalati kör minél magasabb hozzáadott értékű, kutatás-fejlesztési tevékenységet telepítsen Magyarországra. Kétségtelen, hogy az uniós források felhasználásának célkeresztjében a hazai mikro-, kis- és középvállalkozások állnak, de ez nem jelenti azt, hogy bezárulna az ajtó a nagyvállalatok előtt.

Sokak szerint az évtized végéig az innováció marad a kulcsszó.

Az európai uniós tagországi átlag szerint a kis- és középvállalkozások 30 százaléka érdekelt az innovációban, míg itthon ez az arány mindössze 13 százalék. A kkv-szektor innovációjára fordítandó forrásokból ledolgozható ez a hátrány. Ezzel együtt pedig felzárkózhat az egyelőre 50 százalék körüli GDP-hozzájárulási képesség a 70 százalékos foglalkoztatási arány mellé.

A következő években elsősorban mely iparágak futhatnak fel?

A fejlesztési politika kéz a kézben jár a nemzeti újraiparosítás stratégiájával, amelyben kiemelt célterületként megjelöltük a magas hozzáadott értékű iparágakat. Ez a jármű- és gépipar, az elektronika, az infokommunikáció, a logisztika, az élelmiszeripar és az egészségipar, beleértve a gyógyszergyártást is. Ezek mind-mind olyan területek, amelyeknek Magyarországon komoly hagyománya és infrastruktúrája van.

A 2007–2013-as uniós támogatás teljes felhasználására mi a garancia?

Ezeket a pénzeket jövő év végéig van lehetőség lehívni. A részeredmények biztatóak. A kormány 10 százalékos túlvállalása a biztosíték arra, hogy egyetlen forint sem marad Brüsszelben. Ez azt jelenti, hogy nem 8200, hanem több mint 9000 milliárd forint felhasználására van élő szerződés. A túlvállalás értelmében a befogadott összeg egy része várólistán van, és csak akkor folyósítják, ha a korábban elismert projektek közül kiesik annyi, hogy a pénz felszabadul. A nemzetgazdasági tárcához a Gazdaságfejlesztési Operatív Program (GOP) és a Regionális Operatív Programok (ROP) tartoznak. A GOP esetében az első félév végéig a Nemzeti Stratégiai Referenciakeretben szereplő 57,4 milliárd forint helyett 61 milliárd forint kifizetése történt meg, de a ROP is túlteljesített. Ennél a programnál a munkatervben szereplő 90,4 milliárd forint helyett 101,3 milliárd jutott el a pályázókhoz. Ezeken a programokon biztosan nem múlik a 100 százalékos lehívás.

A lehívható összeg 7480 milliárd forint lesz.

Az előző ciklus forrását 9000 milliárd értékben pályáztatták.

2014. július 24.

Forrás: eupalyazatiportal.hu, Napi Gazdaság